

Šiandien numeris:

- Kocho bacilai skelbiama kova
- Anglų prekyb. ir pramonininkai Lietūky
- Gamybos vienodumas trukdo Pabaltijo prekybą
- Prancūzų vyriausybės deklaracija
- Anglų darbiečių laimėjimas

Nr. 252 (4342)

Pirmadienis, 1933 m. lapkričio mėn. 6 d.

Eina nuo 1909 m.

Nepaprastas spektaklis Vokietijos teisme

GERINGAS IŠIUTĖS ŠOKINĖ JO IR LIEPĖ IŠVYTI IŠ TEISMO DIMITROVA.

Berlynas. XI. 6. Elta. Reuteris praneša, kad šeštadienio reichstago padegėjų bylos posėdyje davė savo parodymus Geringas. Dimitrovas, kuris specialiu dispensu buvo gražintas į posėdį.

nepaprastai išlutino Geringą.

Geringui šokinėjant iš išlutimo ir grasinant abiem kumsčiom, teismo posėdyje buvo nacional-socialistai sukilo iš savo vietų ir tam nepaprastam spektakliui, kaip Reuteris praneša, sukėlė ovacijas. Geringas savo parodymuose stengėsi atremti „rudojoje knygoje“ daromus kaltinimus. Geringui sušukus, kad jam nerūpi Rusija, bet kad jam rūpi užsienių komunistų kriminalistai, kurie atvykę į Vokietiją, padega reichstaga.

Dimitrovas atsistojo, ironingai nuslūpssojes.

Kada teismo pirmininkas paprašė jį nevaryti komunistinės propagandos teisme, Dimitrovas atsikirtė, kad Geringas varo nacional-socialistinė propagandą. Dimitrovas norėjo dar toliau paklausinėti Geringą, tačiau tas sušuko:

„Išveskite šį komunistų žulką“.

Tada teismo pirmininkas įsakė Dimitrovą išvesti, ir jis, kaip Reuteris praneša, buvo protetuodamas išvilkamas iš teismo.

— Vyriausias suomių kariuomenės vadas, gen. Oestermann, kuris lankėsi Varšuvoje, išvažiavo į Roma.

— Šveicarijos Federalinė taryba paprašė parlamentą pasikirti 82 mil. frankų apsiginklavimui ir kariuomenės aprūpinimui papildyti.

HITLERININKŲ AGITACIJA SIRIJOJE.

Vienos spauda praneša, kad Sirijoje suimti hitlerininkų agitatoriai, platinę tarp arabų atsišaukimus, parašytus arabų kalba, kuriuose kviečia arabus sukilti prieš Angliją ir Prancūziją ir ruošti priešgydžiškas demonstracijas. Hitlerininkai prmena arabams, kad savo lalku vokiečiai rėmė Abdel Krimo kovą su prancūzais.

PRANCŪZIJOS SOCIALISTAI META IŠ SAVO PARTIJOS NUKRYPĖLIUS.

Paryžius. XI. 6. Elta. Prancūzų socialistų partijos tautinė taryba nutarė pašalinti iš partijos neosocialistų grupės atstovus, tarp jų Renodelį ir Make-tą.

— Norman Davis praėjusi šeštadienį išplaukė į Jungtines Valstybes.

ITALAI NEPATENKINTI ANGLŲ ŽYGIU MALTOJ.

Roma. XI. 6. Elta. Italų spauda gyvai apgailestauja anglų vyriausybės priemones Maltoje. Laikraščiai pabrėžia, kad anglų liberalinė vyriausybė pasilman-ti didelę atsakomybę ne tikta Maltos atžvilgiu, bet taip pat viso pasaulio ir savo atžvilgiu. Anglija Maltoje paneigianti savo tradicinę politiką ir paneigianti patį save. Tai, kas vyksta Maltoje, įrodo, kad Anglija turinti peržiūrėti savo principus, nes negalima kalbėti ir veikti Londone ir Maltoje vienaip, o Ženevoje — kitaip.

Susisiekimas reikia pertvarkyti

Susisiekimas dabarties gyvenime vaidina milžiniškos reikšmės vaidmenį. Apie tai ir ginčų negali būti. Jis ypač be galo svarbus ir reikalingas valstybės ekonomikai, ūkiui, kultūrai, saugumui ir t.t. Bet, žinoma, reikalingas juo geresnis susisiekimas, o tokiu reikia laikyti patogus, prieinamas ir greitas susisiekimas. Dabartiniam laikams tai yra minimališkos susisiekimo sąlygos. Brangus, nepatogus ir negreitas susisiekimas dabar valstybei gali tenešti žala, nes netikėtas susisiekimas yra gyvenimo stabdis. Todėl į susisiekimą dabar tenka kreipti juo didžiausiu dėmesys.

Susisiekimo klausimas pas mus visą laiką buvo ir yra juo opesnis, nes Lietuva jį paveldėjo be galo blogam stovy, sugriautą ir visiškai nepritaikytą Lietuvos valstybės reikalams. Tas susisiekimas ligšiol pakenčiamai nėra aptvarkytas ir dar daug metų, daug darbo ir pinigų reikės, kol jis galės būti visiškai pritaikytas valstybės reikalams ir atitiks būtinus reikalavimus. Tačiau tas nereiškia, kad dėl to reikia būti visai šaltiems, ramiems ir atsliduoti likimo bei paprastų galėjimų valiai. Bent jau reikia daryti tai, kas yra galima ir kas nesunkiai padaroma.

Ta proga pasakytina, kad Lietuva Bukarešto tarptautinėje geležinkelių konferencijoje susilaukė nemalonus: konferencija pasisakė, kad Lietuvos traukiniai turėtų eiti greičiau, kaip ligšiol eina. Ir mūsų piliečiai nusiskundžia traukiniu lėtumu, ypač susisiekimui su Klaipėda. Tas susisiekimas ir esamomis sąlygomis žinoma galėtų būti greitesnis. Bet apie tai kita kartą.

Mums dabar rūpi auto susisiekimas, dėl kurio, jau nemaža buvo rašyta ir ginčytasi, ypač kai buvo įvedamas naujas koncesijų ir leidimų sistemos įstatymas.

Dabar, kada jau tokios tvarkos susisiekimas išbandytas, galima daryti kai kurias pastabas ir išvadas.

Pirmiausia reikia pasakyti, kad mūsų teigimai perdėm pasitvirtino. Autobusų susisiekimo pabranginimas ir suvaržymas geležinkeliams nieč nieko nedavė: geležinkeliai konkurencijos su autobusais neišlaiko ir, kaip mes sakėm, aišku, negali išlaikyti: viena — dėl lėtumo, antra — dėl nepatogumo ir trečia — dėl neprieinamumo, nes didžiama valstybės piliečių ir norėdami negali traukiniais važiuoti.

Antras dalykas, kuris taip pat pasitvirtino, tai kad naujasis susisiekimo tvarkymas išėjo žmoniui nenaudai, ypač jis yra žalingas kalmo žmonėms ir bendrai neturtingesniems piliečiams.

Taigi, veikiantis autobusų susisiekimo įstatymas valstybės išdui be maž nieko nedavė; pla-

Dolfusui kalbant Viena paskendo tamsoj

ELEKTROS LAIDAI BUVE NUPIAUTI TYČIA.

Viena. XI. 6. Elta. Dolfusui šeštadienio vakare kalbant Klagenfurte politiniame susirinkime, kalbėdamas užtrūkus apie ketvirtą valandą, staiga užgeso visi žiburiai. Salė, kurioje Dolfusas kalbėjo, buvo sausakimšai prisikimšusi žmonių, kurie smar kiai susijaudino. Neprileisti prie panikos Dolfusas dar kurį laiką pakalbėjo tamsoje, po to susirinkimas buvo uždarytas. Tuo

tarpu žiburiai užgeso ir kitose miesto dalyse ir miestas paskendo tamsoje, taip kad visas susisiekimas buvo nutrauktas. Kaip paaiškėjo, laidai buvo tyčia pagadinti. Policija jau su-sekė kaltininkų pėdsakus.

Panašus įvykis įvyko ir Voeklabrucke, arti Linzo, kur Starhembergas buvo atvykęs dalyvauti heimvehero demonstracijoje. Ten dar daug dūminų bombų buvo susprogdinta. Policija gavo sugrąžinti tvarką visiškoje tamsoje.

JAPONIJA STIPRINS KARIUOMENĘ IR LAIVYNĄ.

Kalbėdamasis su žurnalistais Japonijos karo ministeris gen. Araki vėl patvirtino, kad Japonija nenorinti kariauti su SSSR.

— Bet Japonija turi būti pasirengusi visokiemis netikėtumams. Japonija priversta padidinti savo kariuomenę, kad ji nebūtų mažesnė už SSSR kariuomenę. Japonijos laivynas negali būti silpnesnis, negu Jungtinių Valstybių. — pareiškė Araki.

LENKAI IMA GRIEŽTU PRIEMONIŲ PRIEŠ VOKIEČIUS AUKŠT. SILEZIJOS.

Berlynas. XI. 6. Elta. Volffas praneša, jog paskutiniu laiku Aukšt. Silezijoje lenkai ėmėsi smarkesnių priemonių prieš vokiečius. Suimti du Koenigshuette ir Saurahuette direktoriai. Volffas pabrėžia, kad akcinė bendrovė, kuriai priklausė šie direktoriai, yra laikoma vokiečių tvirtove Aukšt. Silezijoje. Esą, šios pramonės prieš vokiečius Lenkijoje buvusios pavartotos, nors dabar vėl atnaujintos vokiečių lenkų ekonominės derybos, žadančios pasisekimą.

— Estų vyriausybė atleido iš savo vietos ligšiolinį vidaus reikalų viceministerį Kuebarsępą, kadangi ši vieta visiškai likviduojama.

Hitlerininkai Dancige rodo savo jėgą

UŽDARYTI SOCIALDEMOKRATŲ IR CENTRO LAIKRAŠČIAI.

Dancigas. XI. 6. Elta. Dancigo senatas už priešvalstybinės tendencijas uždraudė vietos socialdemokratų ir centro partijų organus. Abu laikraščiai tuoj kreipėsi šiuo reikalu į Tau-

tu Sąjungos komisara Dancigui, kuris, būdamas Ženevoje, dėl to pradėjo prieš Dancigą akciją. Abiejų laikraščių leidyklos ir redakcijos, kreipdamosios į Tautų Sąjungos komisara, tvirtino, kad čia esama sutarčių sulaužymo. Senatas tuoj įsakė suimti abiejų laikraščių vadovybę. Tautų Sąjungos komisaras pranešė senatui, kad jis kreipėsi į Tautų Sąjungą, prašydamas patelkti incidentą išsprendi Tautų Sąjungos Tarybai. Iki šiol apie Tautų Sąjungos Tarybos sušaukimą Dancige nieko nežinoma.

Lapkričio 5 d. Dancigo socialdemokratų „Volksstimme“ leidyklos direktorius buvo suimtas. Centro organo atsakingi vadai iki šiol nesurasti. Manoma, kad jie pabėgo per sieną.

Griežta Amerikos nota Graikijai

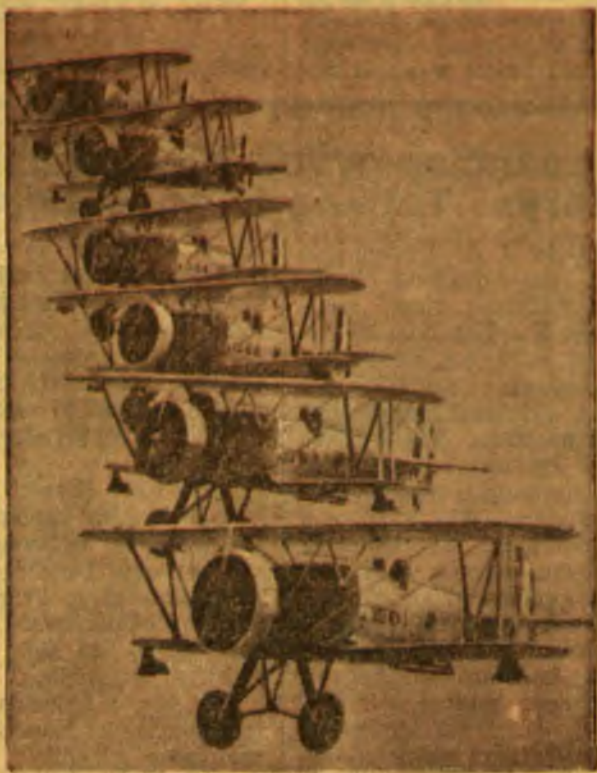
AMERIKA ATSIMETA NUO SUTARTIES SU GRAIKIJA DĖL NUSIKALTĖLIŲ IŠDAVIMO.

Vašingtonas. XI. 6. Elta. Jungtinių Valstybių vyriausybė pranešė graikų vyriausybei, kad atsisako nuo Jungtinių Valstybių — Graikijos nusikaltėliams išduoti sutarties. Jungtinių Valstybių vyriausybė ėmėsi to žygio dėl to, kad graikų teismas šiomis dienomis atsisakė išduoti Graikijoje pasislėpusį amerikietį nusikaltėlį, milijonierių Insullą. Nota, kurioje Jungtinės Valstybės praneša apie savo

atsisakymą nuo sutarties, parašyta nepaprastai smarkiu tonu. Tokios griežtos notos, kaip Amerikos radio pabrėžia, Jungtinių Valstybių vyriausybė jau seniai nebuvo siuntusi jokiai svetimai vyriausybei.

CUKURS ATSKRIDO Į GAMBIAJĄ.

Ryga. XI. 6. Elta. Latvių lakūnas Cukurs laimingai pasiekė buv. Kuršo kunigaikštėjų koloniją Gambiją. Latvių vyriausybė nutarė paskirti Cukurui 50 svarų sterlingų apmokėti grįžimo išlaidoms.

„Kopėčios į dangų“.

Per lėktuvų manevrus Amerikoje buvo išpildomi ir akrobatiniai numeriai. Čia matome vieną tokį numerį, kuris sudaro „kopėčias“.

tiesiems gyventojų sluoksniams užkirto prielaimumą, apsunksino naudojimą; jis, kaip sakėm, yra naudingas tikrai autobusininkams.

Nuostabus reiškinys ir stačial nesuprantamas dalykas: kuomet pasireiškė juo aščiau krizis, kuomet atplgo prekės (ir autobusai bei jų reikmenys); kuomet — bendrai imant — atplgo pragyvenimas, tai pas mus susisiekimas pabrango! Maža to: jis pernelyg pasidarė biurokratiškas ir apstatytas sąlygomis, kurios valstybės reikalų atžvilgiu nepateisinamos. Anksčiau, esant laisvai konkurencijai, neturtingą žmogų autobusininkai galėdavo atvežti ir už pusę ir už trečdaliį kainos, o dabar jokio individualaus atsižvelgimo į keleivį nėra — visa pamatuota biurokratiška formule, kuri tetarnauja tik koncesioninkui.

— Bet ar tai visa normalu? — Toli gražu ne.

Gyvenimas ir naujo įstatymo praktika parodė, kad susisiekimas yra būtinas naujo tvarkymo. Jis yra būtinas visose srityse, bet svarbiausia — autobusų susisiekime. Ir pirmas dalykas, į kurį reikia kreipti dėmesys, tai yra susisiekimo piginimo būtinumas. Ar laukiama, kad patys autobusų koncesioninkai pasiūlytys piginimą, kaip tas atsitiko su Kaunu?

Visas dabartinio auto susisiekimo jau paaiškėjęs negerumas piliečių atžvilgiu yra nepriimtinesnis valstybės atžvilgiu: jo suvaržymai tiesiog trukdo normalią ekonomiskai kultūrišką valstybės raidą. Jei gyventojų masės visus jau metus tebealmanuoja dėl susisiekimo, tai tas ne be pasėkų ir valstybės reikalams.

Taigi, susisiekimas reikia juo skubiau pertvarkyti einant pigumo, patogumo ir skubumo kryptimi.

Belgija ruošiasi karo galimūmū

Belgu parlamentui pateiktas 1934 metų karo budžetas. Jame numatoma 810 mil. frankų išlaidų. Tarp kitko, numatoma išplėsti ginklų fabriką Bruges. Karo vadovybei numatoma plačiau igaliojimų, jei reikėtų pasiekti mobilizaciją. Be to, numatoma pateikti parlamentui papildomą nepaprastą karo sąmata, kurioje karo tikslams bus paskirta 750 mil. frankų dvejiems metams. E.

VOKIETIJA GINKLUOJASI.

Amerikos spauda praneša, kad spalio 11 d. iš Olandijos į Vokietiją nugabentos mašinos karo medžiagai gaminti. Šios mašinos buvo išvežtos Olandijon 1918 metais, kai santarvinių buvo nutarta nuginkluoti vokiečius.

— Pilsudskis priėmė užsienių reikalų ministrą Beką, kartu su lenkų pasiuntiniu Berlyne.

Gamybos vienodumas trukdo Pabaltijo prekybą

(Pasikalbėjimas su Latvijos delegacijos pirmininku direktorium L. Seja).

Vakar Latvijos delegacijos pirmininkas dir. L. Seja priėmė keletą žurnalistų, jų tarpe ir mūsų bendradarbį, Direktorius L. Seja prityręs diplomatas, buvęs užsienių reikalų ministeris, kurį laiką atstovavęs Latviją Lietuvoje, paskutiniaisiais metais buvęs Londone ir sudaręs prekybos sutartį su Anglija. Ir pasikalbėjime su žurnalistais jaučiamas jo prityrimas ir papratimas lengvai suformuluoti atsakymus taip, kad ir žurnalistui nėra ko pridėti ir išlaikomas derybose priimtas principas netekti jokių konkrečių informacijų spaudai abiem delegacijom nesusitarus. Jis pradėjo nuo prisiminimų apie Kauną prieš 10 metų ir komplimentų jo pažangai, o apie derybas pasakė:

— Mes atvykome čion tėti Rygoje pradėtasias derybas, kurios įeina į antrąją stadiją. Ir mes, latviai, ir mūsų lietuvių draugai, turime pasiryžimą nuvesti

derybas iki teigiamų rezultatų.

Dabar tarsimės dėl konkrečių pasiūlymų ir nuomonių suderinimo. Visas derybų sunkumas tame, kad abu kraštai yra vieno derybose sąlygose gamybos atžvilgiu, kas išrieda iš jų ekonominių sąlygų. Sunku rasti tokius gaminius, kurių abu negaminų ir ku-

riais galėtų pasikeisti. Tie sunkumai pasireiškia privilegijuotų mūto atžvilgiu prekių sąrašo sudaryme. Lietuvai rūpimu klausimu

del valiutos išvežimo suvaržymų Latvijoje palengvinimo abiejų šalių prekybos santykiuose bus kalbama artimiausiu laiku. Latvijos delegacija tuo reikalu turi prielankių pasiūlymų ir padarys nusileidimų, kiek tai bus galima. Tam padės Pabaltijos klausulė, kuri leidžia išimtinų tarpusavių privilegijų, į kurias negali pretenduoti kitos valstybės. Tad valiutos išvežimo reikale bus galimi praktiški palengvinimai.

Šiose derybose bendrieji tarpusavių susisiekimo reikalai nėra liečiami, jie jau anksčiau išspręsti. Latvija — pažymi p. Seja, — susisiekimo atžvilgiu labai labai liberališko nusistatymo ir naikina vizas su kuo tik gali, pav., neturi vizų su Vokietija, Italija, Austrija, Estija. Bet kairie mažojo

pasienio susisiekimo

klausimai bus aptarti, lietuvių darbininkams Latvijoje darbo leidimai pailginti.

— Mūsų tarpusavė prekyba, — sako p. Seja, — paskutiniu laiku labai susiaurėjo (vos apie 2 milijonai latų apyvartos per 9 š. m. mėnesius), tikėsimės, kad

naują sutartim galės sudaryti sąlygas, kurios leis prekybai vėl pakilti.

Žurnalistams pasidomėjus apie gaudus, kad Latvijoje esą nuomonė už atsisakymą nuo aukso pariteto, p. Seja pareiškė, kad Latvijos vyriausybė tvirtai nusistačiusi aukso pariteto neišsižadėti ir lato kursą nenumušti, bet ji išlaikyti.

Apie viltis del Pabaltijos mūto unijos pasakė:

— Mūto unijos klausimu galū pasakyti tiek, kad Latvijoje rimtai dirbama del Latvijos — Estijos mūto unijos realizavimo, nežiūrint visų sunkumų ir pesimizmo. O tai didelis ir sunkus darbas, tuo labiau sunkus, kad nėra jokio pavyzdžio, nes visam pasauly nėra panašios mūto unijos. Jei Latvijai ir Estijai pavykdū uniją sudaryti, tai būtų pasaulinis unikumas, kuri studijuotū visi ekonomistai.

Kaune p. Seja buvęs pasiuntiniu prieš 10 metų, bet trumpa laika, apie 7 mėnesius. Po 10 metų Kaunas pasikeitęs nepaprastai ir, matyt, pasidaręs lietuviškesnis, negu tada buvo. Jei per sekančius 10 metų Kaunas dar taip pašoks, tai jis bus vienas gražiausių miestų šioje Europos daly. J. P.

SOVIETAI ĮTEIKĖ KINIJA NEPUOLIMO PAKTO PROJEKTĄ.

Žiniomis iš Sanchajaus, Sovietų Rusijos ambasadorius įteikė kiniečių vyriausybei kiniečių rusų nepuolimo pakto projektą. Šiuo projektu abi pusės pasižada viena antros nepulti; abi pusės gerbs viena antros teritoriją ir valdžią; jei viena iš sutartį pasirašiusių pusių paskelbtū trečiai valstybei karą, tai antroji valstybė tai trečiai valstybei nepadės; jei kiltū karas tarp vienos iš sutartį pasirašiusių valstybių ir trečios valstybės, tai antroji valstybė neteiks trečiajai ginklų bei amunicijos; pagaliau, pagal šią sutartį, Sovietų vyriausybė pasižada nevaryti komunistiškos propagandos Kinijoje.

DABAR PADĖTIS TOKIA, KAIP 1913 METAIS.

Bruselis. XI. 6. Elta. Belgu ministras pirmininkas, kalbėdamas katalikų kongrese sekmdienį, tarp kitko, pareiškė, kad tarptautinė padėtis dabar yra beveik tokia pat, kaip 1913 m. Tačiau Belgija laukia įvykių ramiai ir tvirtai. Belgija ginsis, kaip kad gynė 1914 m. Ji gins visą savo teritoriją.

KUBA ŠAUKIASI AMERIKOS APSAUGOS.

Radio žiniomis, dabar stengiamasi sudaryti koncentracijos vyriausybė, kuri pamėgintū paleisti kariuomenę ir paprašytū Jungtines Valstybes suteikti tam tikrą okupacijos forma karinę paramą. E.

DIDELIS GAISRAS NJUJORKE.

Brokline buvo didelis gaisras. Sudegė 3 didžiuliai namai. Po gaisro apatiniame aukšte buvo surasti sudegę 8 negrų kūnai. Matyti, negrai buvo čia pasislėpę nuo ugnies. Jie buvo rasti susispaudę vienoje krūvoje.

Naujai prancūzų vyriausybei pareikštas pasitikėjimas

NAUJOSIOS PRANCŪZŲ VYRIAUSYBĖS DEKLARACIJA.

Ministras pirmininkas Saro skeltydamas savo deklaraciją visų pirma pažymėjo, kad Prancūzija turinti parodyti valios ir jėgos peržengti dabartinį sunkų etapą. Pirmoji pareiga reikalauja,

kad valiuta būtų saugi.

Norint pasiekti ekonominės pusiausvyros, reikia kiek galint daugiau pa-

naikinti išlaidas, akiriamaus parazitiskiams organams, reikia nepruleisti prie mokesčių mokėjimų sukčiavimų ir taip sutvarkyti mokesčių sistemą, kad mokesčiai būtų tvarkingai išieškomi. Mokesčių palengvinimo projektai, kuriuos vyriausybė yra pasirengusi studijuoti, turės palankiai atsiliepti į kalnų pagerėjimą ir į ekonominę veiklą. Naujas impulsas turi bū-

ti duotas tautinei ekonomijai, vykdamant didelę tautinės padargynės (outillage) programą, kuri būtų taip sugalvota ir sutvarkyta, kad ekonominei veiklai duotū naujų galimūmų. Toliau Saro pažymėjo, kad

naujoji vyriausybė nori iš kontingentų pasidaryti nau prekyboslinių mainų franką

ir pirkimą kreipti į tas valstybes, kurios Prancūzijai duoda geriausių rinku. Prancūzija turi išnaudoti visus resursus ir turtus, kurių turi daugiau kaip 100 mil. gyventojų tauta. Prancūzija savo kolonijose turi vienintelę rinką, kuri jai yra ištikima. Liesdamas užsienių politika, Saro pareiškė, kad

Prancūzija tęs toliau pradėtą darbą,

pasiremddama svarbiausiais principais, nustatytais su Anglija, Jungtinėmis Valstybėmis ir Italija ir pilnoje san-

tarvėje su draugiškomis valstybėmis. Rami ir tvirta Prancūzija norinti būti laisva nuo visokių alstrų,

kadangi žino, jog ji gali priversti gerbti savo teises. Baigdamas, Saro pareiškė: „Pamėginkime plačiau atidaryti langus į tos, tvirtais pagrindais pagrįstos šalies ateitį, kurios sveika nuovoka ir išmintis duoda apdarumo ir taupumo pavyzdį“.

Vakar taip pat įvyko ir senato posėdis, kuriame Dalimie perskaitė vyriausybės deklaraciją. Senatorial deklaracija išklaušė su tikru susidomėjimu ir palydėjo ilgu pliojmu.

Perskaitčius deklaraciją parlamente buvo diskusijos. Po diskusijų parlamento pirmininkas perskaitė vienintelę radikalų pateiktą rezoliuciją, kuria vyriausybė pareiškiamas pasitikėjimas. Ministrui pirmininkui iškėlus pasitikėjimo klausimą, ši rezoliucija, 306 balsais prieš 34, 250 susilaikius, buvo priimta. Už pasitikėjimą balsavo radikalai, didelė vidurio grupių daugumą ir kai kurie neosocialistai; komunistai ir kraštutinių dešiniųjų dalis balsavo prieš, o visi kiti atstovai susilaikė nuo balsavimo.

Tūkstančiai gali klysti, milijonai gi, ne

Tas įrodo, kad šiandien daugiau kaip 6 milijonai žmonių kasdien vartoja dantų pastą Chlorodont ir turi gražius baltus dantis. Pastos Chlorodont kainą pateisina jo kokybė.

Gaunama visur.

Chlorodont

Darbiečių laimėjimas Anglijoje

Per savivaldybių rinkimus Anglijoje ir Valijoje buvo išrinkta 970 darbiečių partijų narių, 644 konservatoriai, 576 nepriklausomieji ir 231 liberalai. Darbiečių partija laimėjo 176 naujus mandatus, o konservatoriai nustojo 106 mandatų, nepriklausomieji — 42 ir liberalai — 28. E.

VOKIETIJOS BAŽNYTINIŲ VADŲ KONFERENCIJA.

Berlynas. XI. 4. Elta. Berlyne prasidėjo visų vokiečių bažnytinių vadų konferencija. Konferencijai pirmininkauja reicho vyskupas Muelleris.

AMERIKOS LAIVYNAS ATPLAUKS ATLANTO VANDENYNAN.

Vašingtonas. XI. 4. Elta. Prezidentas Ruzveltas leido Jungtinių Valstybių Ramiojo vandenyno karo laivynui 1934 m. atplaukti į Atlanto vandenyną. Ramiojo vandenyno karo laivynui leista atplaukti į Atlanto vandenyną, kadangi Jungtinių Valstybių karo laivynas „turi būti susipažinęs su abiem vandenynais“.

— Į Montevideo atvyko Tautų Sąjungos komisija Chaco konflikto tirti.

Esančios gyvos Nikalojaus II dukterys: Tatjana ir Anastazija

Lapkričio 3 d. Uudenkirko teismas jau dvyliką kartą svarstė didžiosios rusų kunigaikštystės Ksenijos bylą, išskeltą suomių valstybei. Kunigaikštystė reikalauja pripažinti jai Karelijos „Halilos“ sanatorijos žemę ir pastatus. Tartu taikos sutartyje šis turtas įvertintas 18 milijonų suomių markių. Byla vėl atidėta iki ateinančių metų kovo mėn. Svarstant šią bylą teisme, suomių valstybės interesu gynėjas įteikė direktoriaus Hombergo raštą, kuriame pareiškiamas, kad esančios gyvos rusų imperatoriaus Nikalojaus dukterys Anastazija ir Tatjana ir kad didžioji kunigaikštystė Ksenija nėra vienintelė šio turto įpėdinė. Hombergas tikina, kad Tatjana yra viename vienuolyne Tibete, pasivadinus baltąja seserimi. Anastazija, tal

esanti Amerikoje gyvenanti ponija Čaikovskienė, kuri kartu su kunigaikštyste Ksenija išskėlė bylą.

DINGO RUMUNIJOS KARALIAUS LAIŠKAI IR DOKUMENTAI.

„III. Kur. Codz.“ praneša, kad Budapešto centralinėje pašto įstaigoje nežinomi asmenys pavogė karaliaus Karolio korespondenciją: svarbius laiškus ir dokumentus.

Policijai iki šiol nepavyko išaiškinti pagrobimo.

— Radio žiniomis, Vašingtono oficialūs sluoksnai esą susirūpinę pozicija Japonijos, kuri nenorinti sutikti, kad Azijoje būtų išplėsta dabar svarstoma Europoje nusiginklavimo kombinacija.

Kocho bacilai reik skelbt kovą

Žmonija iš seno kovoja su ligom. Jos pastangas šioj srity žymi medicinos mokslo progresas. Nemažai ligų, kurios seniau buvo laikomos nepagydomomis, šiandien lengvai pagydomos, o kai kurios net visai išnaikintos. Raupai, kurie viduramžiais Europai, kaip ir Azijai, buvę didele „Dievo rykšte“, šiandien bent Europoje jau visai išnaikinti.

Lietuvių tautos jau nebekankina druglo liga.

Baigiama kovoti su dėmėtąja šiltine. Bet tebesiaučia visame pasaulyje liga, baisi liga, prieš kurią galingas medicinos mokslas beveik toks pat bejėgis, koks jis buvo prieš šimtus metų. Tai baisioji liga — plaučių džiova arba tuberkuliozas.

Tuberkuliozas kasmet nusiņeša į kapus šimtus tūkstančių aukų. O koks gi jo „derlius“ pas mus Lietuvoj? Nėra tikslios statistikos, Kauno m. ligoniu kasos statistika rodo, kad 1931 metais, iš kiekvienų 20.000 Kauno gyventojų 1.206 žmonės sirgo džiova.

1932 m. tokiam pat skaičiui Kauno gyventojų sergančių džiova atiteko jau 1.260. Tai sudaro daugiau kaip 6% visų gyventojų.

Visoj Lietuvoj sergančių džiova procentas, gal būt, mažesnis. Jei palmti tik per pusę, t. y. tik 3%, tai išeina, kad

Lietuvoj serga džiova sunkesnė ar lengvesnė formoj 72.000 žmonių.

Kituose vakarų Europos kraštuose normalus džiova sergančių procentas siekia 1½%.

Kiek gi pas mus miršta žmonių nuo džiovos? Jei tikėti statistika (1932 m. duomenimis) tai

10.000 mirimų tenka 16 mirties atsitikimų dėl džiovos.

Tai būtų nedaug ir visai „normalu“, nes pav., Norvegijoje kas 10.000 mirimų tenka 17 mirimų dėl džiovos. Bet čia yra klaida. Mirties priežastis tik miestuose registruoja gydytojai,

Džiova kankina 72.000 Lietuvos gyventojų

(Pagrindinės D-ro K. Grinlaus paskaltos mintys IX-tame Koval su tuberkuliozu draugijos skyrių atstovų suvažiavime).

kaimuose gi ir net mažesniuose miesteliuose mirties priežastis nustato policija arba metrikacijos punktai (dvasiškiečiai), kurie apie tikrąsias mirties priežastis dažnai supratimo neturi ir retai kada užrašo, kad žmogus mirė nuo džiovos. Tikrasis mirimų nuo džiovos procentas Lietuvoje žymiai didesnis. Kauno mieste 10.000 mirimų tenka 30 mirimų dėl džiovos.

Tai rekordas,

nes niekur kitur Europoje tiek žmonių džiova nemiršta.

Draugijai pasisekė sumažinti mirimų džiova skaičių nuo 28 iki 6, Naujajai Zelandijai — iki 4—5, Vokietijai — iki 10. Visur džiova pamažu nyksta, nes visur su ja atkakliai ir energingai kovojama.

Reikia ir mums paskelbti griežtą kovą Kocho bacilai

(taip vadinamas džiovos liga sukėliaus mikrobas). Džiovos ligos plitimas neša mums, be didelių moralinių rūpesnių, nemažiau didelį ekonominį nuostolį. Amerikiečiai apskaičiavo, kad dėl kiekvieno džiovininko lu kraštas turis 3.000 dolerių nuostolių. Pas mus džiovininkas, gal, tik tiek litų nuostolio tepadaro, bet ir tai kokios sumos susidarys!

Koval su džiova pavyzdžių reikia semtis iš užsienio. Anglai sėkmingai kovoja su džiova profilaktine sistema, t. y. užkertant ligos plitimui kelią higieniškomis priemonėmis: saulėtai butais, švara, vandeniu, atatinamam auklėjimui ir kėlimu savo žmonių gerbūvio, nes tik patenkinto, aprūpinto, švaraus ir nekenčiančio alki žmogaus organizmas yra atsparus ligai.

Mums reikia taip pat statyti tokius butus, kuriuose negalėtų laikyti džiovos bacilos.

Reikia neužmiršti, kaip gajai yra Kocho bacila. Tokioj temperatūroj, kurioj momentaliai žūsta visų ligų mikrobai, Kocho bacila gali išlikti gyva visa pusvalandį. Bet saulės spinduliai ją užmuša per kelias minutes. Tad, daugiausia saulės mūsų kambariams.

Ypačiai reikia saugoti nuo užsikrėtimo pavojų vaikų.

Kuodaugiau reikia steigti sanatorijų ir dispenserių. Dispanseriai — radikališkas ginklas kovoj su tuberkuliozu. Dispanseriai per savo gail, sesutes patys ieško ligonių, teikia jiems pagalbą ir dažniausia sunaikina džiova pačioj jos užuomazgoj.

Lietuvoj organizuota kova su tuberkuliozu pradėta 1924 m. Tais metais Kaune įsisteigė draugija ir įsteigtas pirmas dispenseris.

Lietuvoj veikia 7 dispenseriai, bet šito skaičiaus permaža:

Jų reikia bent 75, po vieną kas 35.000 gyventojų. Sanatorijų šiuo metu Kaune yra 4 su 275 lovom, Varenėje — 50 lovų, Jurbarke — 80, o, turint galvoj, kad kai kurios ir šiaip jau ligoninės, ypatingai apskričių ligoninės turi skyrių džiovininkams, tai bendras lovų skaičius, skirtas džiovininkams visoj Lietuvoj sieks apie 700. Bet šitokio lovų skaičiaus taip pat permaža. Sanatorijų ir ligoninių turi būti pristiegta tiek, kad bendras lovų skaičius džiovininkams siektų nemažiau 4.000 — 5.000. Užsienio praktika šioj srity parodė, kad

lovų džiovininkams turi būti tiek, kiek krašte per metus yra mirimų.

Kiek gi skiriama? Sanatorijų statybai valdžia davė draugijai tik 41.000 litų, visuomenė

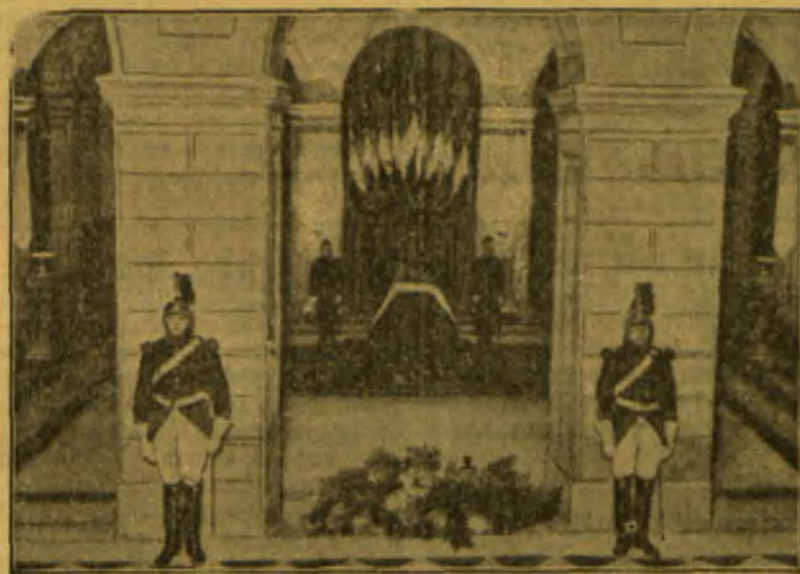
sudėjo 1.700.000 litų, savivaldybė nedavė nieko. Gydymai Kaune išleista 635.000 litų, į sanatorijų statybą įdėta apie 2 mil. litų. Kasmet kovai su tuberkuliozu Kaune išleidžiama apie 700.000 litų, antra tiek išleidžiama provincijoj, tuo būdu visame krašte išleidžiama apie pusantro milijono litų, o reiktu apie puspenktą mil. litų.

Tačiau iš visuomenės daugiau surinkti lėšų šiandien sunku. Turi daugiau padėti valstybė. Draugijai turėtų būti pavesti valstybės loterijos resursai arba duotas leidimas surengti naują loteriją. Lėšų kovai su plėčiausiu tautos priešu — džiova neturėtų būti gailimas!

Draugijai turėtų būti taip pat skiriama dalis pajamų, gaunamų iš valstybės degtinės — artimausio džiovos talkininko — monopolio.

Reikalinga plati ir intensyvi prieš tuberkuliozinę propaganda.

bet ir čia be valstybės pagalbos nedaug kas galima bus padaryti, todėl valstybė turi visais būdais padėti visuomenei kuopasekmingiau vesti kovą su džiova. P. Kžnt.

Mūsų paveiksle matome buv. prancūzų ministerio pirmininko Pol Penleve karstą laikinai padėtą Meno ir Amatų muziejaus patalpose.

FORDAS GRASINA PALEISTI 45 TŪKSTANČIUS DARBININKŲ.

Fordo bendrovė padarė didelį siurprizą, pranešdama, kad, norėdama prisitaikyti prie automobilių promonės kodekso, kuriuo numatoma 35 valandų darbo savaitė, laikinai atleisianti 45.000 darbininkų ir kad Dearborno fabrikas nedirbs 7 dienas. NRA oficialūs atstovai pareiškė, kad toks pasielgimas nusižengia NRA dvasiai, jei ne lauzo automobilių pramonės kodekso nuostatus. Ruzveltas esąs pasirengęs duoti proros pilnai pasireikšti NRA ir pasiryžęs nepaleisti pramonės kontrolės, kol neįsitikinsias, kad pramonė gali tvarkytis viešojo intereso dvasia.

— Sovietų karo laivyno eskadra, kuri lankėsi Neapolyje, išplaukė į Sevastopolį.

MYKOLAS ZEVAKO.

Karaliaus duktė

(17) (Istorinis romanas).

Sent Priakas susimąstė. Jo širdij ėmė graužti pavydas. Pavydžio Trenkaveliui jo garbės ir šlovės, kurią viešai skelbė net kardinolo šnipas. Baronas atsiduso ir įdėjo špagą į makštį.

— Eisiu atsivesti keletą miesto sargybos karių...

— Atsivesk, barone, keliolika, arba net keliasdešimt! Minimum dvidešimt!

— Lik čia. Tu ir Korinjanas budėkit. Jei mairštininkai eis iš smuklės, sekit juos, o paskui vienas jūsu praneš man, kur jie pasislėpė...

— Aš ar Korinjanas? — paklausė Rakasas, bet Sent Priakas jau buvo toll.

— Na ir kas? Kaip reikalai su kumpeliu?

— Po kelių minučių, garbusis tėveli! O kol kas prašau pagaužti keptą žuvį...

Rakasas už kaimyninio stalo pamatė Korinjaną, vėl apsilikusį abitu. Jis rankoje laikė peilį, o prieš jį ant stalo stovėjo asotis su vynu. Lubinas pastatė bliūdą su puikiai iškeptomis žuvimis. Korinjanas šypsodamasis davė ženklą Rakasui, kad atsisėstu šalia jo. Rakasas visas apkvaitęs nuo to, ką matė, atsisėdo už stalo. Nors buvo pasiryžęs sudraskyti į gabalus savo konkurentą, bet atidėjo kerštą, kadangi keptos žuvys erzino jo uosle-gardžiu kvapu.

— Viską girdėjau, — tarė kapucinas. — Turitne sekti Trenkavelį, kol ponas Sent Priakas atsi-

ves pagalbon kareivius. Bene. O tuo tarpu pulkime žuvis. Dixi.

Po žuvų ant stalo atsirado kiaušinėlis su lašiniams. Atrodė, kad ji sutaikė Korinjaną su Rakasu.

— Šiandien aš fundiju, — pareiškė vienuolis. — Labai gaila, kad visos mergos užimtos virtuvėje... Ola, Lubine! Nenaudėli!

Rakasas išgirdęs šaukiant Lubiną ėmė nerimauti.

— Kur keptas kumpis? — sušuko Korinjanas.

— Štai! — atsakė Lubinas.

Rakasas pabalo ir pradėjo judėti ant suolo, tarytum atsisėdo ant adatu.

Lubinas pastatė ant stalo keptą garuojantį kumpį, kurio kvapas galėjo prikelti net numirėlį ir paskui atsistojo taip, kad nepaleistų iš akių Rakasą. Korinjanas padėjo didžiulį kumpio gabalą savo svečiui į lėkštę, o paskui sau ir pradėjo valgyti.

— Puikus! Mmm! Pirštus galima aplaižyti Mirabile! — tarė visa burna valgydamas mėsą. Tik paragauk mano mažasis! Valgyk, po velniu, paskui pasakysi, ką valgei!

Lubinas nusikvatojo. Vienuolis reiškiamai mirgtelėjo jam.

— Ką nori, kad pasakyčiau apie šį kumpį! Štai ką, — griežtai pareiškė Rakasas, uostydamas mėsos gabalą. — nevalgysiu, Šlykštu!

— Šlykštu? — sušuko pasipiktinęs Lubinas.

— Šlykštu! — užprotestavo vienuolis.

— Šlykštu! — pakartojo Rakasas. — Pagal kvapą pažinau, kad tai...

— Kas tai?

— Korinjanas!

Kapucinas kuone nukrito nuo suolo, negalėjo nė žodžio pratariti, o neužauga Rakasas triumfavo. Korinjanas išvertė iš pykčio akis, norėjo griebti asotį ir sudaužyti jį į neužaugos galvą. Bet staiga atsi-

darė durys ir ant slenkščio pasirodė Moliuji, Trenkavelis ir Montariolis.

— Dėmesio! — šnibžtelėjo Rakasas.

Vienuolis užmaukė savo kapišoną.

Trenkavelis, Montariolis ir grovas Moliuji perėjo per salę, tarytum nematydami šnipų. Išėjo į gatvę.

— Pirmyn! — suriko kapucinas ir Rakasas.

Leidosi bėgti paskui išėjusius ir pamatė juos elnančius Sent Avoje gatvės link. Stiklų gatvėje pamatė baroną de Sent Priaką, skubiaiėjusiu dvidešimties sargybinių priešaky. Šnipai davė jam ženklą, Baronas pamatė savo priešus.

— Dabar jie mano! Pirmyn!

Visa gauja leidosi vyti.

Trys draugai greit ėjo, bet ne bėgo. Nė karto neapsidairė. Tik kart kartėmis Montariolis piktai murzgė:

— Nuo jų mus skiria tik penki šimtai žingsnių... Dabar tik trys šimtai... o dabar du...

Moliuji ramiai tarė:

— Tas Sent Priakas yra labai baurus gyvulys. Pagreitink žingsnius Montarioli... Nėra abejojimų, kad jie daugiausiai pretenziją turi prie tavęs, Trenkaveli. Kal jau pasileksim Keturių Sūnų gatvę, pasuksi į dešinę ir po poros minučių būsi mano namuose. Montariolis ir aš kurį laiką sulaukysim šią kardinolo šunų gaują...

— Brangusis grove... — norėjo protestuoti Trenkavelis.

— Trenkaveli, — šaltai tarė Moliuji, — jei manęs neklausysi, pasuksi atgal, pulsiau juos ir leisiu save nužudyti.

— Ir aš, padėk man Dieve! — tarė Montariolis.

— Klausysiu, būsiu klusnus, — sutiko su ju planu Trenkavelis. — Bet prisiekiu: jei žūsit gindami mano pasitraukimą, nueisiu pas Rišelje ir pasakysiu

Siaulių kronika

Apvogė Kelmės—Šiaulių pašta.

Naktį iš 29 į 30 d. spalio Šiaulių geležinkelio stoty iš atvykusio iš Kelmės ir atvežusio pašta autobuso tapo pavogtas maišas su registruota ir paprasčia korespondencija. Korespondencija atvežęs pašta tarnautojas, autobusui atvykus į stotį, maišą paliko autobuse ir nuėjo į stotį kažko pasiteirauti, tuo tarpu vagys ir pagrobė maišą su korespondencija. Autobusas buvo tuščias, prie motoro buvo šoferis, bet jis miegojo.

Policija ėmėsi energingų žygių vagį ar vagis surasti. Su laikyti ir išstaryti keli žmonės. Ties žydu kapais rasta sudraskytu ir išmėtytu iš pavogtojo pašta laiškų. Pinigų vagys nepagrobė, nes maiše jų nebuvo.

Kellos kino filmų cenzūros?

Pereitą savaitę kino „Triumf“ buvo demonstruojama įdomi rusų gamybos filmas „Trys vagys“ arba „Žmonės iš patamsių“, kurioje labai nepalankioj šviesoje perstatomi katalikų kunigai, parodoma jų gobšumas, veidmainingumas ir t. p. Paleidus filmą demonstruoti, kaiku rie šiauliškiai kunigai, jo pasižiūrėję, pakėlė triukšmą ir pareikalavo, kad filmas būtų nuim-

ta, nes esą ji „įžeidžianti religinius katalikų jausmus“. Kino savininkui po ilgų pertraktacijų pavyko susitarti su kunigais tuo būdu, kad filmas „dvasiškosios cenzūros“ buvo leista rodyti ir toliau, bet iš jos tapo iškirpta ta vieta, kur parodoma, kaip kunigai ima kyšius ir beveik visos tos vietos, kurios paliečia dvasiškius. Kino savininkas buvo priverstas tą padaryti, t. y. filmą sužaloti, nes patalpą savo kinui jis nuomoja iš religinės juozapiečių draugijos, kuri nuomos sutarty yra pastatčiusi kino sąlyga nedemonstruoti kunigų luomą kompromituojančių filmų.

Sudegė stoties viršlėnkio malkos.

Spalio 29 d. anksti rytą, apie 4.30 val. Šiaulių geležinkelio stoties rajone buvo pastebėtas gaisras — degė tarnautojams priklausantieji tvartai. Atvykę ugniagesiai gaisrą užgesino. Didžiausi nuostoliai — sudegė stoties viršlėnkio Taraškevičiaus malkos. Spėjama, kad tvartai buvo padegti vagies, nes tą pačią naktį buvo išlaužti revizoriaus Dominio tvartai, kuriuose vagis nieko neradęs ėjęs į kitus, ir, tyčia ar netyčia, juos padegęs.

Panevėžys

Traukinys suvažinėjo arkli.

Traukinėlis eidamas iš Utenos į Panevėžį ties Pynėvos g-vė užvažiavo ant arklio, kuris bėgo pakinkytas, o savininkas jo buvo kažkur atsilikęs. Traukinys arkli pagavo ir, triuškindamas jo kaulus ir kruvindamas bėgėlius, nuvilko apie 300 metrų. Arklio savininkas neturtingas žmogus rauda netekęs paskutinio turto.

70 metų senis iššoko iš varpinyčios, bet neužsimušo.

Kostas Podrigaila esą del sunkaus gyvenimo sugalvojo padaryti sau galą, todėl įlipo į Panevėžio senamiesčio bažnyčios varpinyčią, paskambino už savo sielą ir vėliau krito iš varpinyčios (apie 15 metrų aukščio) žemėn. Nors K. Podrigaila turi 73 metus amžiaus, bet vis tik tai neužsimušo, buvo pastebėtas ir nugabentas į apskr. ligoninę, kame rasta, kad ranka viena išlaužta ir šiaip smarkiai prisitrenkęs, nuo pusiaujo visal nesivaldo. K. Podrigaila dejuoja, kad jis negalėjęs visai užsimušti, o vis vien gyvenimo nėra.

Kretinga

Netikėta mirtis medžioklėje.

Lapkričio 1 d. Tenžės upelio pievose, netoli Kvecių kaimo, apie 16 val. netyčia nusišovė jaunas medžiotojas ir šaulys Stasys Oliožeris. Nelaimės aplinkybės: grįžtant iš medžioklės namon kartu su kitais medžiotojais, velionis norėdamas pereiti mažus krūmokšlius (gal dar pasitalkys koks zuikis), staiga įklimpo beveik iki pažasčių į pelkę, bet dėka ten pat buvusio krūmokšlio isikibdamas šiaip taip išsugelbėjęs ir stvėrėsis savo šautuvo, kuris buvęs įkliuvęs tarp krūmokšlio šakų, bet šautuvas tuoj iššovė ir, velionis kritęs vietoje negyvas. Medicinišku apžiūrėjimu konstatuota, kad visas šūvis pataikęs į širdį.

Velionis buvo 22 metų amžiaus. Tarnavo Okto banke buhalteriu.

Šiuo nelaimingu įvykiu labai sujaudinta visa Kretingos visuomenė. T. Antonėkis.

Utena

Ar galima Utenoj piginti elektros tarifas?

Saryšy su nerimstančiu elektros tarifo klausimu, nagrinėjant kitų atpigavimo galimumą, tenka minėti, kad, jeigu jau 1929 metais koncesioninkai sudarydami sutartį tiekti Utenai elektrą po 1,30 lt. kilovata rado apsimokančiu bizniu, tai dabartinėmis ekonominio gyvenimo sąlygomis, kada stoties aptarnavimas, gazolinas ir kita atpigoti iki 50% ir dar padaugėjo abonentu skaičius, nerasti galimumo atpiginti tarifą, reikia būti dėmesio vertu „ekonomistu“.

Alytus

Pelningas biznis.

Pastaruoju laiku del sunkmečio Alytaus visuomenė rečiau pradėjo lankyti kino. Tad kino direkcijos, kad visai nesumukti, pradėjo praktikuoti ir leisti vaikų seansus. Pelnas iš tokių seansų kino savininkams labai geras. Per vaikų seansus kino salės grūstė prigrūstos nepilnamiečių žiūrėtojų, nes jiems kainos papigintos. Mik. Šinkas.

Po dviejų metų buvimo šiaurinėje Kinijoje į Tokio grįžta japonų kariuomenės dalys pasilsėti. Mūsų paveiksle matome japonų grįžtančius kareivius Tokio geležinkelio stoty.

Mūsų paveiksle matome šneka nt i mikrofoną Turkijos prezidentą Mustafą Kemal Pašą 10 metų turkų respublikos isikūrimo proga.

Kauno kronika

ELEKTROS SKAITIKLIUS TIKRINS PRABAVIMO RŪMAI.

Jau buvo rašyta, kad elektros skaitiklius rengiasi tikrinti prabavimo rūmai, bet ligšiol vis nebuvo tam reikalui rūmuose žmogaus. Dabar paskelbtas rūmu etatų papildymas, kuriuo nuo ateinančių metų pradžios įvedamas naujas inspektorius, kuris elektros skaitiklius ir tikrinsias.

ALGŲ PAKEITIMAS AVIATORIAIS.

Algu nustatymo kariams įstatymas ministeriu kabineto pakeistas (ir Resp. Prezidento pasirašytas) ta prasme, kad 1) karo lakūnai ir oro žvalgai gauna priedo 150 lt. kas mėnuo, 2) karo lakūnai — kareiviai po 50% karo lakūno leitenanto pagrindinės algos ir 3) karo lakūnai už naujo arba kapitališkai išremontuoto aeroplano išmėginimą po 50 lt. Šis įstatymo pakeitimas veikia nuo vakar.

IR „LIETUVOS AIDAS“ VOKIETIJOJ NELEGALUS.

Nesenai grįžo iš Vokietijos vienas tautininkų veikėjas. Hamburge tas mūsų pilietis turėjęs „Lietuvos Žinias“, „Lietuvos Aida“ ir „Segodnia“. Vokiečių policija iš mūsų piliečio visus tris laikraščius atėmė. Be to, iš jo atėmė ir „N. Viener Journal“, kuriame buvo aprašyta, kaip vienas Hamburgo restoraninkas nusipirko papūgą, kuri restorane visokiais žodžiais pradėjus koltoti įėjusius hitlerininkus. Restorano savininkas buvo patrauktas teisman kaltinamuoju. Teismas nutarė „nesąmoninga režimo niekintoją“ nužudyti.

SKAUTŲ KORĖJAS BADEN—PAUL.

gyrė Lietuvos skautus už tai, kad jie esą tarptautinio skautų tipo, o Italijoje ar Vokietijoje skautai esą nacionalistai. Dabar esąs numatomas keisti Lietuvos skautų statusas.

SAVIVALDYBĖS JAU DALYVAUJA VARŽYTYNĖSE.

Spalio 30 d. Sus. m-je buvo varžytnės patiekti visiems plentams akmens ir akmens skaldos. Varžytnėse dalyvaavo apie 20 rangovų ir kelios savivaldybės. Kauno m. savivaldybė varžytnėse laimėjo tik Kauno plentų rajono darbus. Iš viso šio rajono reikalams reiks patiekti apie 8000 kub. mtr. akmens. Šiam darbui įvykdyti reikės apie 30.000 darbo dienų. Ši darba nudirbti savivaldybė mano bedarbių pagalba.

Del rangos paėmimo Kauno burmistras pareiškė, kad tai yra tik pradžia to darbo, kuris padės savivaldybei nedarbo problemas spręsti. Ateltyje tokiu darbu paėmimą burmistras mano plėsti.

Privatūs rangovai ir verslininkai labai nepatenkinti, kad savivaldybės stoja į varžytnes ir su jais konkuruoja.

VAGYS BIJO KRIMINALINĖS POLICIJOS DURU.

Kaune buvo sulaikytas arkliavagis Šaduitis, kuris turguose pardavinėdavo vogtus arklius. Atgabentas į krimin. policijos valdybą Šaduitis sustojo prie duru ir neina į vidų. Mat, krimin. policijos durys apskritos ir einant sukas aplink, tai vagis sako, kad čia įtaisytas malūnas, kuriuo ji norima sumalti.

PRINCIPINĖ BYLA DVIPATYSTĖS REIKALU.

Vienas turtingas Kauno žydas pametė savo žmoną ir situokė su stačiatike. Prieš situokdamas jis ir pats buvo perėjęs stačiatikių tikybon. Buvo patrauktas teisman kaltinamuoju ir Kauno apyg. teismas už dvipatybę jį nubaudė 6 mėn. kalėjimo. Nubaustasis apeliavo į apeliacijos rūmus ir įrodinėjo, kad pagal Rusų įstatymus, jei žydas pereina kiton tikybon, tai oficialaus persiskyrimo nereikia ir gali kita žmoną vesti. Nors Rusų įstatyme taip ir pasakyta, bet kadangi tas Rusų įstatymas prieštarauja Lietuvos konstitucijai, tai apeliaciniai rūmai bausmę patvirtino.

NAUJAS SUOMIJOS ATSTOVAS LIETUVAI.

Šeštadienį, lapkričio 4 d. 12 val. naujas Suomijos atstovas Lietuvai, p. Palin, įteikė savo kredencialus Respublikos Prezidentui.

Iš Bukarešto ir Sofijos pranešama, kad Rumunijos karalius Karolis (kairėj) veda Bulgarijos karaliaus Boriso seserį Eudokiją (dešinėj).

KIEK SAVIVALDYBĖ IŠLEIDŽIA KOMISIJOMS.

Kai ši miesto taryba pradėjo eiti pareigas, tai pareiškė nusistatymą prieš komisijas, bet vėliau pradėjo vieną po kitos rinkti komisijas ir dabar yra pririnkta daug komisijų. Ir jos daug posėdžiauja, ir už posėdžius ima gera atlyginimą. Siemet savivaldybės samatoj komisijoms įtrauktas apie 99.000 lt., ir jau baigiama išleisti, ateinančių metų samatoj įtraukta projekte 77.000 lt. Regis, tik vienas prof. Kolupaila neima atlyginimo už komisijų posėdžius, o kiti tai ir už puslankščio didumo komisijos protokolo parašymą užsirašo, kad „sugaišes 3—4 valandas protokola rašydamas“.

PILIEČIAI SKUNDŽIAS SUSIŠKIMO TRŪKUMAIS.

X. 29 d. 11 val. 38 min. autobusas 10 nr. nesustojo prie Ukmergės pl. ir Kapsų gatvės kampo, nors pilietis bėgo prie autobuso.

XI. 3 d. 14 val. 05 min. autobusas 47 nr., kuriame buvo ir kontrollerius, prie Soboro nuvažiavo neįsileidęs moters nešinos, mažų vaiku, nors ji, matyt, skubėjo, norėdama patekti į auto ir jau buvo prie pat jo, kai jis nuvažiavo.

Reiktų daugiau žiūrėti keleviu patogumo.

SOCIALĖS APSAUGOS KONFERENCIJA.

Artimiausiu laiku Rygoje šaukiama Pabaltijo valstybių socialės apsaugos atstovų konferencija. Mat, norima visose Pabaltijo valstybėse suvienodinti darbo, ligonių kasu ir socialės apsaugos įstatymus. Tuo reikalu aną dieną Kaunan buvo atvykę ir Latvijos socialės apsaugos atstovai. Latviai inicijatyvos paėmė ir šiai konferencijai sušaukti.

DEL NAUJOS APTIEKOS KONCESIJOS.

Spauda jau buvo pranešusi, kad Kaune, Nemuno gatvės rajone buvo leista nauja aptieka.

Tas leidimas vaistininku, kurie skundžiasi laiku sunkumu, tarpe sukėlė sambrudzį. Vaistininkai parašė memorandumą, nes pagal tvarką ju kolegija turėjusi svarstyti pirmenybės klausimą, bet to nesvarstėsi. Koncesija bus išduota Vendziogalos dvaro savininkui prov. Juškevičiui, kuris lietuviškai kalbėti nemoka. Juškevičius tą koncesiją perleides dviem provizoriam ir uždribes, kaip kalbama, apie 40.000 litu.

Dabar kalbama, kad koncesija būsianti panaikinta

Kino „Forum“

Rusų artistas **G. Inkšainovas** pažįstamas mūsų publikai iš filmos „Audra ties Azija“ vaidina svarbią rolę naujausioj garsinėj filmoj

„Taifūnas“

Moters aistros jėga, nelyginant taifūnas, sutriuškina tvirtą vyr. valią. Pabaigoj: Naujausia muzikos choreografijos filma „Ivairių epochų šokiai“ ir šviesogarsinė „Fox'o“ apžv. Tą nepaprastą sezono filmą turi pamatyti visi.

FRA - DIAVOLO

Juokai nuo pradžios iki pabaigos. Naujorko „Metropolitaino“ operos tenoras **Denils King** dainuoja visas tos nemirtingos operos arijas. Drauge su **Denis Kingu** vaidina ir garsieji komikai **Dikas** ir **Dofas**. Pabaigoj: Lietuvos kronika, šviesogarsinė groteska is kt.

(Gedimino g. 36, prie [gulos bažnyč.]) Garsioji **Raquel Meller**, Paryžiaus dievaitė, vaidina nepalyginamai meniškoj šviesogarsinėj filmoj

Karalienės žibuoklės

Be to, priedas

Dviguba programa **Pargabenk juos gyvus** Neregėtai kolosališkas žiurėnys iš pasaulio kraugerių gyvenimo.

Meilės kančios

Revoliucijos gadynės tragedija.

GERB. MOKYTOJOS(JAI) PALENGVIN-SITE SAU DARBA. ĮVĖSDAMI PARASY-TUS PRITYRUSIŲ AUTORIŲ VADOVĖLIUS:

I-JAM SKYRIUI

Geručio RŪTELĖ. Elementorius ir pirmieji skaitymėliai. Dailininko K. Simonio spalvoti paveikslėliai, II leid., 80 pusl. 1933 m. 1,-
 pripažinta tinkamu vadovėliu.
M. Vasiliausko ZIBUTĖ. Elementorius ir skaitymėliai, V leid. 1933 m. 77 p. 1,-
MIRA SKAITYK. Po element, pirmosios knygos, III leid. 1933 m. 128 pusl. 1,80

II-JAM SKYRIUI

J. Damijonaičio VAIKU DARZELIS. I-ji dalis. Pradžios mokyklos antrajam skyriui skaitymo knygos (aplūnkos ir daiktų pažinimo skait.) 240 p. 3,-
J. Damijonaičio ARITMETIKOS UŽDAVINYNAS. I-ji dalis. VI leid. Veiksmai ir skaičiai ligi 1000. 1933 m. 116 pusl. 1,50
Geručio RŪTELĖ. II d. Skaitymai II-jam pradž. mokyklos skyriui. 1933 m. 176 puslapiai, II leid. 175 pusl. 2,50
M. Vasiliausko ZIBUTĖ. II d. Skaitymai II-jam pradžios mokyklos skyriui. II leid. 1933 m. pusl. 239 3,-
M. Vasiliausko PRAKTINIS LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS (gramatika) I dalis II-as pataisytas leidimas 60 puslapiu. 1,20

III-JAM SKYRIUI

Geručio RŪTELĖ. III dalis. Skaitymai III-jam pradžios mokyklos skyriui. 1933 m. 360 pusl. II leid. 372 pusl. 5,-
M. Vasiliausko PRAKTINIS LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS (gramatika) II dalis. III-sis ir IV-sis koncentrai 160 puslapiu 2,50
J. Damijonaičio ARITMETIKOS UŽDAVINYNAS II d. III-jam pradžios mokyklos skyriui 1393 m. 112 pusl. 1,50

IV-JAM SKYRIUI

J. Damijonaičio KRAŠTO MOKSLO SKAITYMU RINKINYS. IV prad. mok. skyr. skait. knygos. 3,50
J. Damijonaičio ARITMETIKOS UŽDAVINYNAS III-ji d. IV-as pataisytas leidimas 1933 m. 108 pusl. 2,-
Geručio RŪTELĖ. IV dal. I-sios knygos 1932 m. 224 pusl. 3,50
Geručio RŪTELĖ. IV d. II-sios knygos **M. Vasiliausko GIMTASIS ŽODIS** IV pr. mok. sk. 4,-
M. Vasiliausko PRAKTINIS LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS (gramatika) II dalis. 2,50
J. Dragaišiaus FIZIKOS VADOVĖLIS 1925 m. 132 pusl. 3,-
J. Damijonaičio LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Trumpas vadovėlis mokslo pradžiai, II, III ir IV skyr. 3,-
 Apart vadovėlių gerbiamieji mokytojai gali gauti geriausias rašles sąslyviniu, piešėliu, plunksnų ir k. rašomos medžiagos.

„DIRVOS“ B-vės knygynuose

Kaunas Marijampolė
Laisvės Alėja 80. Basanavič. a. 14.

PONAI IR PONIOS!

Pirkdami žieminius rūbus, reikalaukite

visose manufaktūros parduotuvėse mūsų darbo

marškiniams flanelių, moltono, barchanto, kalmuko ir sibiro, verpalų ir pamušalų.

Mūsų moderniškosios medžiagos yra gražios, patvarios ir pigios, dėl to pirkitė tik mūsų Lietuvos darbo gaminius ir krepškelio dėmesį mūsų fabriko markę

„LIVERMA“ LIETUVOS VERPALŲ MANUFAKTŪRA KLAIPĖDA

LITOL

geriausia priemonė valyti stiklui, metalams, veidrodžiams, įvairiems emaliuotiems daiktams ir farforui.

Reikalaukite visur.

Sveicarijos laikrodžių namuose Akc. B-vė „ŠALINA“

Kaune, kampas Laisvės alėjos ir Ukmergės pl. Nr. 1

Pasirinkimas įvairių dovanų fabrikų kainomis:

1. Auksiniai mot. laikrodž. 5850 nuo	40 lt
2. vyrišk.	200 .
3. Sidabriniai mot.	22 .
4. vyrišk.	35 .
5. Nikel. ir juodi	12 .
6. Rank. vyr. ir. mot.	15 .
7. Sieniniai	45 .
8. Budnikai ir stalo	8 .
9. Sidabr. saukštai. 8000	3,50 .
10. dovanos futliaruose	10 .
11. portsigarai ir ridikiuliai	40 .
12. Pasidabr.	10 .
13. vazos ir cukrinyčios	6 .
14. Naujo aukso grand. ir breik.	5 .
15. Karoliai naujausios mados	2 .
16. Sauskšt. šak. rūšies chrom-alpacca	2 .
17. . . . . gar. 10 mt. nuo	3,50 .
18. Vazos tikro kristalo	10 .
19. Virduliai Morason ir Tula	135 .
20. Optikos akiniai su stiklais	8 .

Prie krautuvės nuosavios dirbtuvės sidabrinų ir auksinių išdirbinių. Priimami užsakymai ir pataisymai sidabrinų, auksinių daiktų ir laikrodžių.

Didžiausias pasirinkimas naujausių stalo laikrodžių, pritaikintų paskutinės mados baldams. Visi laikrodžiai parduodami su garantija trims metams. Gerbiamusius pirkėjus prašom įsitikinti prekių gerumu ir kainų pigumu.

M. Brauno Banko Namai

Kaunas, Laisv. Al. 57, tel. 339, 778, 1981.

Užsienio valiutos kursas:

Doleris	6.45, 6.55
Anglų svaras	31.60, 31.80
Vokiečių markė	2.39, 2.41
Reisemark	1.82, 1.84

Kelioniniai per Vokietiją gali už Reisemarkes ligi ruošinti geležinkelio bilietus nuo Vokietijos sienos.

Praga	29.80
Suomija	0.15
Stokholm	1.65
Amsterdam	4.07
Paris	39.50
Roma	51.50
Kopenhagen	1.50
Belgija	1.40
Zürich	1.95
Kanados dol.	6.25
Viena	1.25
Auksiniai rubliai	52.53
Sidabriniai rubliai stambūs	1.60
smulkūs	0.60

Lietuvos Laisvės Paskola Dol. 80.-
Be atsakomybės!

AUTO PARKAS

Kaunas, Višinskio g. 5, telef. 23-33
Auto garažas • Auto dirbtuvė
Vietinės gamybos atsarginės dalys
Pigus ir sąžiningas patarnavimas

Dr. A. MEDEMAS

Specialistas veneros, odos (plaukų) ir šlap. org. (lyt. funk.) ligų. **SUGRĮŽO** ir priima 9-12 ir 5-7. Kęstučio g. 29, bt. 1. Telef. 1348.

Vikt. Snelškos

auto mechanikos dirbtuvė
Kaunas, Gedimino 36a (prie Soboro) telef. 33 07.
Atlieka kapitalinius ir šiaip remontą automobilių bei įvairių mašinų. Darbas atliekamas greitai, pigiai ir sąžiningai.

Skaitykite „Lietuvos ūkininką“

Reikalingos žinios apie arkį

1) Kas reikalinga ūkininkui žinoti apie arkį. Gyv. K. Jozinski. 0,25
 2) Limpamos ir parazitinės arklių ligos. Gyv. gyd. K. Jozinski. 1,20
 Kas atsiųs 1 Lt. gaus šias knygeles su persiuntimu.
 Adresas: „Varpo“ akc. b-vė Gedimino 38 nr.

Osram šviesos matuotojas

rodo nepalyginamą Osram lempučių kokybę. Jeigu norite nusipirkti lempučių, tai norite pirkti šviesos - daug šviesos. O šviesos kupina Osram lempučių priklauso prie ekonomiškiausių lempučių, kurios per savo degimo laiką duoda iš tiekiamos joms srovės tą didžiausią šviesos kiekį, kuris gali būti techniškai pasiekiamas. Jeigu tik norite, mes galime nepaperkamu Osram šviesos matuotoju įrodyti Jums Osram lempučių šviesos gausumą.

OSRAM

Gera kokybė negali būti pakeičiama. Nepriiminkite menkos vertės lempučių!

REDAKCIJA: Vyr. redaktorius priima 12-14 valandos. Redakcijos telefonas 23 Nr. Už rašinius apmokama tik iš anksto susitarus. Nesusandota rašyti redakcijai nesąsūdus. Nesusandoti rašiniai grąžinami tik iš anksto tai pažymint ir apmokėjus pašto išlaidas. Priemonių laikų redakcija nepatrina.

ADMINISTRACIJA IR EKSPEDICIJA veikia nuo 9-15 val., telef. 2-23 Nr. PRENUMERATA: Lietuvoj metams 60 lt., pusel metų - 30 lt., 3 mėn. - 15 lt., 1 mėn. - 5 lt. Valdininkams, tarnautojams, studentams ir darbininkams kurie turi mėnesinį pajamų nedaviau kaip 300 lt., prenumerata metams - 26 lt., pusel metų - 13 lt., 2 mėn. - 6 lt. Kreditas nesilaikoma. Užsieny: metams - 80 lt., pusel metų - 40 lt., 1 mėn. 8 lt.

SKELBIMAI: petlio eilutė (30 mm.) po teksto 1 lt., teksto 1,50 lt., pirmame puslapy - 2 lt. Nekrologai ir šeimyninio pobūdžio skelbimai 1 lt. Dėl spalvotų skelbimų kainos reikalingas atskiras susitarimas. Už telefonu priimtų skelbimų turėtų dicaratis neatsako. Specialus vietos patirkinimas - 25% brangiau. Straipsniai pažymėti *) yra pašaliniai. Už skelbimų ir apmokamų grandelių turėtų dicaratis neatsako.